

Иступање првог потпредседника Владе Републике Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на данашњој отвореној дебати Савета безбедности Уједињених нација посвећеној одржавању мира и безбедности у свету под називом: „Осврт на историју, потврда снажне посвећености сврси и принципима Повеље УН”.

„Уважени господине председниче,
Министре Ванг Ји,
Поштоване екселенције,
Даме и господо,

Изузетна ми је част и велико задовољство да учествујем данас на овој веома значајној отвореној дебати коју је Кина, као председавајућа Савету безбедности, иницирала и организовала. Желим да искористим прилику да захвалим Кини и Вашој екселенцији лично на прилици да се, у години када се обележава седамдесет година од усвајања Повеље Уједињених нација, још једном осврнемо и сви заједно поновимо нашу опредељеност и посвећеност поштовању и очувању принципа Повеље.

Циљеви и начела Уједињених нација, како су дефинисани Повељом, данас, 70 година после њеног доношења, нису изгубили на актуелности и важности. Очекивања да се човечанство спасе ужаса рата, да се поштује људско достојанство сваког појединца, да се обезбеди правда на свим нивоима, нису ни мало мања него што су била пре 70 година.

Чврсто смо уверени да остваривање ових циљева кроз јачање међународне сарадње у свим областима, засноване на начелима суверене једнакости држава, одрицању од употребе силе, немешању у унутрашње ствари других држава, поштовању територијалног интегритета, мирном решавању спорова и међусобном поштовању и уважавању различитости, нема алтернативу.

Уважене екселенције,

Користим ову прилику да у име Републике Србије поново истакнем приврженост Повељи УН и Декларацији о начелима међународног права о пријатељским односима и сарадњи између држава. Начела Повеље УН су *ius cogens* савременог међународног јавног права и њихова пуна реализација је предуслов владавине права.

Република Србија се снажно залаже за јачање улоге УН у одржавању мира и безбедности и за поштовање међународног права. Остваривање основних функција најзначајнијих органа УН може бити ефикасно само ако се врши на добробит и у име свих чланица, а биће делотворно само уколико су те одлуке у хармонији са начелима Повеље УН, посебно начелима територијалног интегритета и немешања у домен суштинске унутрашње надлежности држава.

Република Србија подржава напоре да се сагледају и пронађу могућности и начини унапређења рада свих органа и тела УН, посебно побољшања рада и ефикасности СБ УН на плану очувања међународног мира и безбедности и јединственог реаговања на најсложеније безбедносне изазове и претње.

Даме и господо,

Као што је Генерални секретар Бан Ки-мун више пута истицао, 70. годишњица УН представља историјску шансу за све чланице да допринесу испуњењу онога што нам је заједнички циљ - да учинимо свет бољим, развијенијим и праведнијим.

Поновио бих да су основни принципи којима се Србија руководи у својој спољној политици: одбрана мултилатералног света кроз поштовање међународног права и владавину права, примат мирног решавања сукоба кроз дијалог, уз постизање већег степена узајамног поштовања и разумевања међу људима.

Тим принципима се руководимо и са наше актуелне позиције председавајућег ОЕБС-у. У том својству бих овом приликом желео да нагласим да је партнерство ОЕБС-а с Уједињеним нацијама од виталног значаја за очување догоровног мира и безбедности на географском простору од Ванкувера до Владивостока. Сарадња с Уједињеним нацијама омогућава ОЕБС-у да се успешно суочава с постојећим и изазовима у настајању. Такав приступ је чврсто утемељен у Платформи заједничке безбедности из 1999. и начелима реафирмисаним у Комеморативној декларацији из Астане из 2010. Са усложњавањем безбедносних изазова мора се прилагођавати и природа сарадње ОЕБС-а с Уједињеним нацијама, те постајати прагматичнија и акционо усмеренија. Посебно је од критичне важности у тешким економским временима снажење синергије и изналагање нових начина заједничког рада којим се валоризују релативне предности сваке организације. Делотворна, прагматична сарадња која се међусобно потпомаже мандатима и предностима Уједињених нација и ОЕБС-а кључни је циљ проактивног приступа ОЕБС-а.

Поштована господо,

Једини пут до мира и просперитета, у шта смо се уверили на нашем примеру након тешког и изазовног периода током деведесетих година, а скорије и на простору Косова и Метохије, је међусобна сарадња, уважавање и поштовање. Толеранција сваке врсте, нарочито верске, јесте кључ за превазилажење проблема са којима се модеран свет, нажалост, на све суровији начин суочава.

Сматрам да је у основи поштовања међународног права и владавине права пре свега поштовање суверенитета и територијалног интегритета сваке земље, а решење сваке кризе, не војна интервенција, већ само дијалог.

Једна суверена држава не може настати на начин тако што ће поништити постојање и суверенитет друге. Право на сигурност и сва друга права грађана једне земље никада не би требало да буду остварена кроз кршење фундаменталних права других.

Уважене екселенције,

Снажно подржавамо став председавајућег СБ, Кине, да треба континуирано и приоритетно радити на унапређењу мирних начина решавања спорова, наведених у Глави VI Повеље УН. Сматрамо да принудним мерама треба прибегавати само као крајњем средству и само у случајевима када су међународни мир и безбедност реално угрожени или повређени. Дијалог који се управо води под покровитељством Европске уније између Београда и Приштине најбоље показује у пракси нашу решеност и потпуну посвећеност нормализацији односа и изналажењу трајног и одрживог политичког решења за Косово.

Нажалост, број кризних жаришта се повећава, као и број људи којима је потребна помоћ, што би требало да буде позив свима нама да УН учинимо снажнијим и ефикаснијим, пре свега кроз допринос сваке чланице појединачно. Република Србија је поносна на своју лидерску позицију у региону ЈИЕ по учешћу и доприносу мисијама УН, као и на седмо место на европском континенту. Као представник земље која има ангажоване припаднике у осам УН мисија, желим да нагласим да безбедност оних који учествују у креирању и спровођењу глобалног мира, мора да буде један од приоритета.

Поштовани председниче,
Уважене екселенције,

У тренутку када су Уједињене нације настајале, свет се надао превазилажењу рана два светска рата, не слутећи да будућност носи нове изазове и претње. Сећање на оно што је било и искуство стечено током ових седамдесет година, наслеђе су, али и смерница за све нас и подстрек за рад како се историја у свом најмрачнијем облику не би поновила.

Како се не бисмо удаљили од идеала који нас воде све ове године, свако од нас треба да уложи напор у борби за бољи свет од оног који смо наследили. У том смислу, снажно верујемо у будућност УН и историјску улогу и мисију ангажованог мултилатерализма.

Захваљујем се свима на пажњи."